

Thế giới Vĩ mô và Vi mô

Kalama tri ân hai bạn nguyenminhtrang83 & chau.nguyen20977 ghi chép.

[09/06/2026 - 04:20 - nguyenminhtrang83]

Kính thưa đại chúng! Chúng ta có một cái duyên lành rất lớn: gặp lại nhau lần thứ hai ở tại chùa Giác Ngộ. Có một chuyện chúng ta phải đồng ý với nhau đó là đạo tâm của người phụ nữ Việt Nam rất đáng ghi nhận. Trời nóng như vậy, bà con có vẻ đông đủ. Và hôm nay là ngày Chủ Nhật, có rất nhiều chỗ cho mình đi, nhưng mình vẫn chọn chùa. Điều đó cho thấy là Phật giáo còn có nhiều hy vọng. Theo lịch sử thế giới, lịch sử nhân loại cũng như kinh điển nhà Phật Trường Bộ Kinh, mình thấy dòng chảy của lịch sử văn minh nhân loại luôn diễn ra theo chu kỳ, có lúc văn minh vật chất phát triển rất mạnh, có lúc văn minh tâm linh phát triển rất mạnh. Thời Đức Phật tương đương thời điểm Đức Phật ra đời, mình nói đại khái thôi, mình tạm gọi thời đó là thời điểm khuyết sử, không có sách sử nào chính thống xác định chính xác niên đại ra đời của các vị vĩ nhân, mà một cách tương đối, chúng ta thấy rằng ở Trung Hoa thời điểm đó ít nhiều là sự ra đời của đức Khổng Tử, rồi Lão Tử, rồi Trang Tử, Vương Tử, Liệt Tử; và lúc đó bên Hy Lạp cũng xấp xỉ suýt soát vào thời điểm đó là ông Platon, Socrate. Và cũng thời điểm đó là ở Ba Tư cũng có một nền văn minh lớn, là nền văn minh Ba Tư. Lúc đó, chúng ta có thể nói rằng đỉnh cao của khả năng tư duy nhân loại, được gọi là thời buổi bình minh. Bằng chứng là hai ngàn mấy trăm năm qua nhân loại chưa bao giờ gặp lại một buổi bình minh như vậy trong cái gọi là văn minh tâm linh. Những lời dạy của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni hay của đức Khổng Tử, Lão Tử, Trang Tử cho tới bây giờ vẫn là đuốc sáng soi đường cho toàn thế giới. (2:45)

[16/06/2026 - 09:30 - chau.nguyen20977]

2:48'

Do hôm nay chúng ta có Christine Marty hay là có ông Osho hay là có Đức Đa Lai La Ma hay là Ôn Làng Mai tức là Ôn Thích Nhất Hạnh đó thì đầu sao cũng phải nói về cái tâm vóc á thì chúng ta hôm nay không so bì được với các vị mà Thánh nhân mà chúng tôi nói rằng đã ra đời vào cái thời điểm đó.

Tôi muốn nói cái gì? Tôi muốn nói cái chuyện gì khi mà tôi nhắc đến một cái đoạn lịch sử như vậy. Đó là như tôi vừa nói cái đoạn lịch sử nhân loại nó diễn ra hình thức như chu kỳ, tức là có lúc nó lên có lúc nó xuống, nó lên cái gì và nó xuống cái gì. Chẳng hạn như hôm nay chúng ta phải nói rằng trước mắt mình thì phải nói rằng kênh văn minh vật chất có thể nói nó đến đỉnh điểm. Văn minh của nhân loại hôm nay tính bằng ngày chứ không có tính bằng thập niên hay là thế kỷ nữa, từng ngày. Những ai mà có theo dõi thì biết rằng là cơ khí công nghệ, hàng không vũ trụ, ngành y tế của mình phát triển từng ngày. Mà cái chuyện mà tôi muốn nói tức là Thế giới khi mà nói tới nó một cách đầy đủ thì phải nói qua 2 khía cạnh, đó là cái Vi mô và cái Vĩ mô, cái Vĩ mô tức là cái quy mô lớn, còn cái Vi mô là cái quy mô nhỏ, nhỏ hơn hoặc là nhỏ nhất.

Dĩ nhiên trong bài giảng chiều nay tôi không nói cái gì lạ đâu bởi vì lời Phật không có cái gì lạ hết đó. Lời Phật là ánh nắng, lời Phật là gió, là sương là ánh trăng thì muôn đời vẫn vậy chứ không có cái chuyện mà mới hơn đâu. Chư Phật ba đời chỉ nhắc lại lời nhau thôi, thì chúng ta học Phật chúng ta chỉ ôn lại những chuyện rất là cũ. Nếu lịch sử nhân loại được diễn ra theo hình thức là chu kỳ, lúc thì mạnh về cái này, lúc thì mạnh về cái kia. Thì trong cuộc sống của chúng ta, trong từng cá nhân chúng ta, tâm sinh lý chúng ta cũng vậy. Chúng ta có thể mượn lời một nhà nghiên cứu Nhật Bản, ông nói rằng trong một đời người nó cũng có 3 giai đoạn tuổi. Giai đoạn đầu tiên là giai đoạn tuổi vàng, giai đoạn thứ hai là giai đoạn tuổi bạc, và thứ 3 là giai đoạn tuổi đồng, và sau cái đồng đó nó chỉ còn là chì thôi, chì tức là giai đoạn nằm ngáp ngáp chờ đi, còn nói cái từ chuyên môn là chờ vãng sinh hay là chờ Chúa gọi.

Thì tuổi vàng là gì, tuổi vàng là cái giai đoạn mà cả tinh thần lẫn sức khỏe sinh học của chúng ta nó được như ý chúng ta muốn. Chúng ta muốn học cái gì, chúng ta muốn nhớ cái gì, chúng ta muốn hiểu cái gì, chúng ta muốn trau dồi cái gì chuyện đó không khó khăn. Đó là nói về cái khả năng minh mẫn, khả năng cường kiến, cái sức nhớ tốt của mình. Còn nói về khả năng sinh học thì lúc đó

chúng ta có thể đi đứng thoải mái, ăn uống muốn sao cũng được. Như vậy thì cả sức khỏe, tinh thần lẫn sinh học lúc đó mình ở vào cái giai đoạn muốn gì cũng được thì cái ông nhà nghiên cứu người Nhật í ông gọi cái giai đoạn đó là tuổi vàng.

Còn giai đoạn tuổi bạc có nghĩa là có 1 số khả năng về tinh thần của mình á, nhớ dờ hơn, hiểu chậm hơn và nó bớt đi cái sự nhiệt huyết, nó bớt đi cái sự hăng hái, hành động của cái thời tuổi trẻ của giai đoạn tuổi vàng, nhưng mà lúc đó cũng tương đối có thể nói là 70 70, cái gì từ tinh thần cho đến vật chất nó 70 (6:15')

[16/06/2026 - 03:11 - chau.nguyen20977]

Nhưng mà tới cái giai đoạn ba là cái giai đoạn tuổi đồng, có nghĩa là lúc đó chúng ta sống hoàn toàn bằng cái vốn liếng mà chúng ta đã có. Thí dụ như nói về sức khỏe lúc đó chúng ta đối diện với 1 mớ bệnh nền, 1 mớ bệnh nền, và về mặt tinh thần chúng ta lúc đó có đủ thời gian để hình thành 1 số cố tật và mình phải sống với nó, phải sống với những cố tật tâm lý và sống với những cái bệnh nền của thể lý, của thân xác. Nhưng mà nói như vậy không hề có nghĩa là chúng ta bó tay, chúng ta bất lực khi mà bước vào giai đoạn tuổi đồng á. Các vị sẽ hỏi tôi chứ ba cái tuổi đó nó nằm ở tuổi mấy trong đời, thì tùy người. Nếu mà chúng ta chết vào năm 70 á thì lấy 70 chia 3, còn nếu vào tuổi 80 thì lấy 80 chia 3 thì cái một phần ba đầu là tuổi vàng, một phần ba tiếp theo là tuổi bạc và một phần ba cuối cùng là tuổi đồng. Và như tôi vừa nói chúng ta hoàn toàn không có nên bất lực, chấp nhận cái sự sắp xếp mà cứng nhắc đó, có nghĩa là tuổi vàng của mình nó có thể kéo dài hơn, tuổi bạc của mình nó có thể kéo dài hơn và tuổi đồng của mình nó có thể ngắn hơn là hoàn toàn do mình thôi. Và mượn cái đó tui nói luôn, ở trong Kinh Phật, Đức Phật Ngài dạy ở trong Kinh Tăng chi một chuyện mà tôi cho rằng rất là... thì lời Phật lúc nào cũng hay, lời Phật lúc nào cũng quan trọng nhưng mà riêng cái bài nói chuyện với tôi chiều nay cho rằng đây là 1 bài kinh rất cần phải nhắc lại. Ngài dạy rằng là "có 3 cái quan điểm nhận thức mà đều được xem là cực đoan. Điều đáng buồn là nó phủ lấp toàn bộ cái tâm thức của chúng sinh, phàm phu".

Một, cho rằng chuyện gì cũng là do tiền nghiệp quá khứ, tức là tội phước của tiền thân, thì tui biết rằng Phật tử của mình có rất nhiều người nghĩ cái đó, chuyện gì cũng do nghiệp, tại cái số tui nó như vậy, tại cái tiền căn của tui nó như vậy. Thì Ngài dạy rằng cái gì cũng do nghiệp thì đó là một cái nhận thức cực đoan, trong Tăng chi bộ đó.

Cái chuyện thứ 2 cho rằng mọi sự nó ngẫu nhiên nó như vậy thôi, thì đây cũng là nhận thức cực đoan.

Và cái thứ ba, cho rằng có một cái sự an bài, mọi sự nó đều là từ cái chuyện an bài của một cái đấng tối cao nào đó.

Tôi nhắc lại, mình đổ mọi thứ cho nghiệp cũng không nên, mặc dù mình học Đạo mình thấy cái giáo lý nghiệp báo, báo ứng nó rất là quan trọng, nhưng mình không thể đổ hết cho nghiệp. Ví dụ như chúng ta bệnh, chúng ta bệnh tiểu đường thì chúng ta phải đi bác sĩ, mà không phải chỉ đi 1 chỗ, đi rất là nhiều chỗ để tìm được những lời khuyên mà mình cho là thích hợp nhất. Rồi chuyện ăn uống, rồi chuyện thể thao, kiêng khem... tất cả những cái đó đó chúng ta phải nỗ lực hết mình chứ còn không thể nào mà cứ ngồi yên chờ cho cái nghiệp nó sắp xếp, thì cái chuyện đó không có nên, đổ hết cho cái nghiệp cho cái phước tội, đổ hết cho cái phước tội quá khứ là không có nên. và cái chuyện thứ 2 dĩ nhiên rất là bậy rồi, tức là mình cho mọi thứ nó ngẫu nhiên như vậy, trời đất nó như vậy thì mình không thể cải sửa được, cũng hong nên.,

Và cái chuyện thứ 3 là mình cho rằng mọi sự là do một cái đấng chí tôn nào đó an bài thì cũng không nên là vì sao, là vì chúng ta biết rằng ở trong Giáo lý A tỳ đàm có dạy rằng "tất cả mọi sự kiện, mọi sự kiện mọi dữ liệu trong đời sống chúng ta nó đều đến từ 4 cái người cội:

một là tiền nghiệp, tiền nghiệp chỉ là một phần tư thôi, một phần tư thôi, nghiệp, cái tội phước quá khứ nó chỉ là một phần tư thôi

cái một phần tư thôi tiếp theo đó là hoạt động tâm lý hiện tại, hoạt động tâm lý hiện tại. Cái quan điểm chính trị, văn hoá, tôn giáo, xã hội, khoa học, nghệ thuật .. chính những cái nền tảng tâm thức đó nó làm nên cái gọi là đời sống tâm lý hay hoạt động tinh thần của mình, có nghe kịp không, các vị có nghe kịp chỗ này không.

Tức là những gì xảy ra trong đời mình chỉ có một phần tư thôi là tiền nghiệp tức là tội ác, tội phước quá khứ thôi; một phần tư tiếp theo là hoạt động tinh thần của mình, cái cách xử lý trần cảnh của mình. Cũng cái hoa đó mà chúng ta có thể buồn và có thể vui, có không ta. Có người nhìn chiếc lá me nhớ lại một trời quá khứ, có người chỉ cần nhìn 1 sợi tóc đánh ghen 3 tháng chưa xong. Một sợi tóc thôi, mình tóc ngắn, đi về thấy trên gối 1 sợi tóc dài, mình quậy chùng nào mà ông khai ra thì thôi, về phần ông ông chối khi nào trắng án thì thôi, chỉ 1 sợi tóc (11:24')

[17/06/2026 - 03:02 - chau.nguyen20977]

(11:25')

Một trận ba đào, đất bằng sóng dậy một sợi tóc thôi do mình xử lý trần cảnh, rất là quan trọng, do mình xử lý trần cảnh.

Tôi biết trong số, có một số đông mà trong đó có tôi, tôi rất là yêu trời chuyển mưa quý vị có biết không, tôi thích mưa chiều, tôi thích mưa khuya, tôi nè, tôi rất là mê, tôi rất là mê mưa chiều, rất là thích nằm trùm chăn giữa đêm mà nghe mưa khuya, tôi mê lắm! Nhưng mà tôi biết có nhiều người đó thấy mưa chiều và mưa đêm họ chỉ có chết thôi, đó là những chinh phu chinh phụ. Như vậy thì cái hoạt động tâm lý rất là quan trọng, cái hoạt động đó nó dựa trên nền tảng vật chất, sức khỏe, kiến thức, xã hội, gia đình bla bla bla.. Như vậy thì mọi chuyện xảy ra trong cuộc đời mình một phần tư, chỉ một phần tư là tội phước quá khứ; một phần tư tiếp theo là hoạt động tâm thức.

Buổi giảng chiều nay tôi đặc biệt nhấn mạnh vấn đề này. Một phần tư tiếp theo đó là điều kiện hay là bối cảnh, môi trường thiên nhiên, thí dụ như là nắng gió mưa sương, trời nóng trời lạnh, nhiệt đới ôn đới hàn đới bla bla bla... Dân ở rừng cái tâm tư tình cảm, tâm trạng, cảm xúc nó khác với người ở núi, ở biển, ở ruộng, ở sông, ở vườn... cái môi trường thiên nhiên là một phần ba, cái môi trường sống là một phần ba.

Và tiếp theo nữa là chế độ dinh dưỡng. Tui biết tui nói cái này nhiều vị rất là sốc, tự nhiên từ cái tội phước quá khứ, rồi tới hoạt động tâm lý, rồi tới môi trường sống và cuối cùng là cái chế độ dinh dưỡng gồm có thuốc men, ăn uống rất là quan trọng.

Cho tôi nói 1 chuyện rất là dễ bị ném đá, đó là ăn ngộ á, ăn thông minh tí. Có nhiều người trẻ giờ hồng dấm ăn, họ cho rằng 1 cái miếng ăn mà sau giờ giọ đó là thuốc độc, thế là buổi chiều đói nhăn răng, không học được, không ngồi thiền được, không đọc sách được, cái mặt nhăn như là táo bón.

Ăn ngộ như vậy hồng được. Hoặc là ăn chay, ăn chay mà ăn cực đoan thì làm khổ mình khổ người. Bác sĩ nói mình thiếu này thiếu kia mà mình hồng dấm, cuối cùng nó xanh lè xanh lét như vậy. Thì tôi nói lại một lần nữa, trước mặt tôi thì toàn là chuyên gia ném đá không, nhưng mà tui cũng phải nói rõ đó là cái chế độ dinh dưỡng đặc biệt quan trọng, nó chiếm một phần tư cái cuộc sống của chúng ta.

Mê Tây y mà chà đạp Đông y: sai; mê Đông y mà coi thường Tây y: sai. Có này có kia. Thế giới này nó là một cái chỗ gặp nhau của các cực đối lập mà mình không thể đứng hẳn về 1 cực nào đó là mình chết. Có âm có dương, có sáng có tối, có cứng có mềm, có gần có xa, có trong có ngoài, có trên có dưới, có trắng có đen, có mập có ốm... có đúng không? Đời sống này nó hoàn hảo khi mà nó là một cái chỗ giao thoa, nó là một chỗ gặp nhau trong sự hợp lý giữa các cực, giữa các thái cực. Trong cái sự mà kết hợp hợp lý đó thì đời sống nó mới ổn định được; còn mà mình chọn hẳn về 1 cực là mình đã sai (14:39')

[17/06/2026 - 04:38 - chau.nguyen20977]

chỉnh lại 1 từ ở phút 13:24': giờ ngộ

(14:40')

Dầu đó là quan điểm về chính trị, văn hóa, xã hội, tôn giáo, triết học, nghệ thuật bla bla bla.. hễ lệch là sai. Tôi nhớ có một chuyện rất là bậy bạ, là ông đó ông muốn mua 1 đôi giày, mà ông nghe người ta nói rằng phải đo ni mới đóng giày, ông đi tìm 1 cái sợi dây ông đo, ông đo xong xuôi rồi cái ông đi ra ngoài tiệm. Chết cha ông ra tới nơi rồi ông vỗ trán nói: chết rồi, cái dây đo nó nằm ở nhà rồi, bây giờ sao ta! Ở đây có ai hiểu cái gì không, có hiểu hông? Ở nhà lấy cái dây đo cái chân, xong xuôi rồi mới đi ra tiệm để mà đóng giày nhưng mà ra tới ngoài mới nhớ rằng cái dây nó nằm ở nhà, mà đường thì xa. Cái đó có phải là cực đoan không? Tức là cứ khư khư tin rằng đóng giày là phải có cái ni, ông cứ khư khư như vậy: đóng giày là phải có ni, đóng giày là phải có cái ni. Ngoài ra ông

không biết cái gì nữa hết, thế là ông ra tới ngoài đó ông không tin cái chân của ông, ông chỉ tin cái sợi dây kia thôi. Các vị có thấy thông minh không, cực kỳ thông minh. Mà đa phần chúng ta ở đây là như vậy đó, là như vậy đó, tức là chúng ta tin Phật nhưng mà toàn là tin mấy cái trang giấy nhiều hơn. Tại sao mình không chịu động não một chút.

Chúng ta biết rằng nó có 1 cái con mắt thứ 3 nằm giữa hai con mắt, con mắt đó mình không nhìn thấy được, con mắt đó là Tuệ nhãn. Cái này là tả nhãn hữu nhãn còn cái anh này là hột nhãn, ảnh nằm ở chính giữa. Mà chỉ có con mắt chính giữa nó mới có khả năng đọc giữa 2 hàng chữ, có nghe tôi nói không? Chỉ có con mắt giữa này nè nó mới cho phép mình đọc giữa 2 hàng chữ, đọc những cái điều mà trong.. trong Triết học của Tàu họ kêu là Hình Nhi Thượng, tức là đọc được cái mà Ý tại ngôn ngoại, tức là cái điều mà nó nằm ngoài cái chữ nghĩa của Thánh hiền.

Cho nên trong Phật giáo Bắc truyền có 1 câu rất là hay:

Y kinh giải nghĩa thì Tam thế Phật oan,

Ly Kinh nhất tự tức đồng ma thuyết.

Y kinh giải nghĩa thì Tam thế Phật oan có nghĩa là bám từ chữ từng chữ mà giải thích là nói oan Chư Phật, Chư Phật không có nói đỡ ợc như vậy, Chư Phật không có tặc như vậy đâu. Bằng chứng, bằng chứng. Ở đây ai có 1 tí ti kiến thức về ngôn ngữ học, về Linguistics sẽ hiểu cái này: mỗi ngôn ngữ có cái trình bày khác nhau về 1 ý tưởng đúng không, có hiểu cái đó không ta! Tức là cũng cái ý tưởng đó mà người Thái nó nói khác, tiếng Thái nó dài dòng lắm tuy nhiên mặc dù thì rằng là.. còn tiếng Tàu thì cái gì, nó cũng là Chi hồ giả giả Tác tác tộ tộ dài lắm tiếng Tàu.

Tôi nói cái này các vị nghe các vị mới khiếp nè. Nhà văn Kim Dung là ông tổ, tổ gì ta, kiếm hiệp. Năm 1978 hay là 84 gì đó ông có 1 đứa con trai nó học ở đại học Colombia của Mỹ, nó bị trầm cảm rồi tự sát; trong khi trong tay ông bố thì tha hồ tạo ra nào là Hoàng Dung, Quách Tĩnh, Hoàng Dược Sư, Tây Độc, Âu Dương Phong, võ công đầy mình nhưng mà không cứu nổi đứa con trầm cảm. Khi đứa con của nhà văn Kim Dung tự sát đó, ông buồn lắm và ông đã tìm đến Phật pháp. Và sau này ông viết trong hồi ký đó, ông nói mấy cái bản dịch trong Hán tạng của Kumala Thạch, An Thế Cao, Huyền Trang, Nghĩa Tịnh ông đọc ông không hiểu, sao mà hiểu được (18:21')

[17/06/2026 - 09:07 - chau.nguyen20977]

(18:21')

Các vị đó lấy cái tiếng Tàu mà dịch tiếng Phạn, các vị nghe tôi nói không. Hôm nay ai muốn thường thức truyện Kiều mà đọc bản tiếng Nhật với tiếng Đức nó kỳ lắm. Thí dụ như có nhiều cái anh sinh viên Việt Nam ảnh dịch cái đoạn mà "sè sè nằm đất bên đàng, dầu dàu ngọn cỏ nửa vàng nửa xanh" nó giống như là Kiều đang đi ... sè sè nằm đất bên đàng mà ràu ràu ngọn cỏ nửa vàng nửa xanh, thì có phải nó chứ là cái gì nữa.

Hoặc là "gió đưa cành trúc la đà, tiếng chuông Thiên Mụ canh gà Thọ Xương", thì người Pháp nó dịch ra tiếng Pháp, rồi một anh biết tiếng Pháp dịch ra tiếng Việt nó ra là "gió thổi xuống tà vẹt đường, vợ trời đánh 1 hồi chuông, canh gà húp vôi mắc xương mấy lần", thì tiếng chuông Thiên Mụ canh gà Thọ xương là soup gà, mà thọ xương là mắc xương. Cho nên mỗi một cái ngôn ngữ có một .. tôi đang nói đùa nhưng mà nó phản ánh một phần sự thật. Tức là mỗi ngôn ngữ như vậy nó có 1 cái cách diễn đạt rất riêng về cùng 1 ý tưởng.

Người ta đã làm 1 thí nghiệm thế này: người ta lấy 1 cái đoạn, 1 cái đoạn văn ngắn bằng tiếng Anh, 7 nhà ngôn ngữ học ngồi chung 1 bàn trong cùng 1 thời điểm. 7 nhà ngôn ngữ học đều kiệt xuất về ngoại ngữ, rất giỏi tiếng mẹ đẻ và rất giỏi 1 ngoại ngữ. Thì đầu tiên họ lấy 1 bản tiếng Anh họ đưa cho cái ông tiếng Nhật ông dịch qua tiếng Nhật, rồi ông kia lấy bản tiếng Nhật ông mới đưa cho ông người Hy Lạp, ông người Hy Lạp ông mới đưa cho 1 ông người Pháp, ông người Pháp ông đưa qua ông Tây Ban Nha, ông Tây Ban Nha ông đưa qua ông người Đức, ông người Đức ông đọc xong dịch qua tiếng Anh. Thì cầm 2 cái bản tiếng Anh đó nhìn vô đó cười rất răng, mà thứ giỏi dịch đó. Cho nên, cái nguy của mình ấy là đọc Kiều bằng tiếng Campuchia và đọc Kinh Phật chỉ khư khư bản tiếng Tây tạng, tiếng Hán, tiếng Nhật, tiếng Mông cổ, tiếng Khiết đan, tiếng Tây hạ và tiếng Việt Nam. Các vị có nghe tôi nói kịp không, bởi vì tiếng Việt Nam mà đời Nguyễn Thuyên, Nguyễn Trãi á nó khác với tiếng Việt của cái thời Nguyễn Du, mà tiếng Việt của thời Nguyễn Du không giống với tiếng Việt của thời Nguyễn Chánh Sắc, Paulus Huỳnh Tịnh Của hay là Hồ Biểu Chánh,

mà tiếng Việt của Hồ Biểu Chánh không giống với cái đám Tự lực văn đoàn, mà cái đám Tự lực văn đoàn nó hông giống với nhóm Sáng tạo mặc dù là đều người Bắc hết (20:52')

Nhóm Tự lực văn đoàn là Nhất Linh, Khái Hưng, Thạch Lam, Thế Lữ, (nghe không rõ)... thì đều là của người Bắc thôi, nhưng mà sau năm 54 thì cũng cái đám người Bắc đó chứ hông có ai vào, gồm có Mai Thảo rồi Tạ Tỵ toàn là dân Bắc; thì chính mấy ông đó đó là Nghiêu Đê, Viên Linh đó đó, ngay cả cụ Phạm Thiên Thư của mình cụ là người Thái Bình, thì chính cái tiếng Việt của người Bắc không đó mà mình thấy tiếng Việt, mình thấy tiếng Việt của người Bắc mà thời của thời ông Phạm Huỳnh, thời của Huỳnh Tịnh Của, thời của Trương Vĩnh Ký ngày xưa đó, Vĩnh Ký người miền Nam á; thì so với cái đám Tự lực văn đoàn đó khác, Tự lực văn đoàn khác với nhóm Sáng tạo, nhóm Sáng tạo nó lại khác so với tiếng Việt tại miền Nam sau 75, nói gì là tiếng Việt miền Bắc từ 45 đến 75, các vị nghe kịp không?

Tức là cũng chuyện đó thôi, cũng ba cái chuyện tâm lý xã hội bla bla ... nhưng mà cái cách nói của Hồ Biểu Chánh, của Nguyễn Chánh Sắc nó không giống như cách nói của Nhất Linh, Khái Hưng, như ba cái trống mái rồi ba cái mà Đồi dòng sông thanh thủy, Thế rồi một buổi chiều, Hồn bướm mơ tiên nó cũng rất là mộng mơ đó, nó rất là ngôn tình đó nhưng mà nó không giống, nó không giống nhau (22:04')

Thì Kinh Phật cũng vậy đó, cũng cái ý tưởng cho rằng "Vạn pháp do duyên mà có, có rồi phải mất đi", "Mọi sự ở đời là khổ, thích cái gì cũng là thích trong khổ, muốn hết khổ đừng thích trong khổ nữa, sống và hành động bằng ba nhận thức này chính là con đường thoát khổ". Cái nguyên tắc chung chỉ là chừng đó thôi nhưng mà tùy vào cái nền tảng văn hóa, nền tảng tâm thức và đương nhiên từ đó nó dẫn đến cái nền tảng ngôn ngữ, cái cách thức diễn đạt của mỗi dân tộc, nó dẫn đến cái chuyện là chúng ta có sai biệt rất là lớn trong cái chuyện tham khảo và nghiên cứu. Chiều nay tôi đặc biệt tôi nói đến chuyện đó (22:42')

[17/06/2026 - 03:08 - chau.nguyen20977]

22:43'

Chúng ta phải có khả năng nhìn lại, nhìn lại cái con đường đang ở dưới chân của mình. Nhiều lần tôi đề nghị thế này, tôi chỉ nhắc lại lời của người xưa thôi, bắt đầu 1 công việc, bắt đầu 1 lộ trình, chúng ta phải tự hỏi mình: ta có đúng đường không, và đi được 1 đổi hỏi tiếp: ta còn đúng đường không? Bắt đầu là ta có đúng đường chưa và đi 1 đổi thỉnh thoảng phải ngừng lại ta còn đúng đường không! Bởi vì cái chuyện mà buổi đầu mình chọn đúng đường nó mới là 1 phần rất là nhỏ, nhưng mà phần tiếp theo mới chưa. Cứ đi dọc đường cứ vài bước nó tiếp tục mới có khả năng nó sai. Cho nên người ta nói "chiếm thành thì dễ mà giữ thành là khó" đúng không. Mình phải dùng mỹ nhân kế hay là ly kế ly gián hay là khổ nhục kế bla bla bla ... thì mình có thể chiếm cái thành đó nhưng mà chiếm nó chỉ là 1 giai đoạn rất là ngắn, nhưng mà cái phần sau đó, chiếm rồi có giữ được hay không nó là chuyện khác. Mình chọn đúng đường đó là 1 chuyện, mà mình tiếp tục đúng hoài nó lại là chuyện khác. Quen nhau, yêu nhau, dụ dỗ tán tỉnh nhau, cưới nhau nó mới có 1 khúc à, còn giữ được đời nhau làm cho nhau vui hay là làm hui hắt đời nhau nó là chuyện khác, có hiểu không? Tu hành y chang như vậy, tu hành nó y như 1 lộ trình yêu đương vậy đó, y như 1 lộ trình hôn nhân vậy đó. Buổi đầu giả định mình chọn đúng đường, nhưng mà càng về sau với những cái tác động ba đào từ những cám dỗ và thử thách của đời sống liệu chúng ta có tiếp tục đúng đường nữa hay không! Giống như chúng ta chọn đúng cái người để mình thương, đúng cái người mình cưới, nó mới bước 1 thôi; nhưng và về lâu về dài đó khi mình hiểu ra nhiều đời chỉ đẹp khi còn dang dở, cưới nhau rồi nó nham nhở lắm người ơi. Mình hiểu nhau rồi nó, nó không có như ngày xưa nữa, nó không phải như ngày xưa. Bởi vì khi mình chưa lấy nhau là dấu, tiếng Việt Nam kêu là ém hàng, có bao nhiêu tật xấu nó dấu, tới lúc mà anh là của tui và tui thuộc về anh rồi đó lúc đó mà biết thân. Ở đây chuyện tu hành cũng vậy, khi mình cạo đầu đắp y đó mình nghĩ là tu rồi, cái đó sai. Cạo đầu đắp y nó mới là mùa trăng mật thôi, cái lễ xuất gia đối với tôi nó chỉ là tuần trăng mật thôi. Mà thường người ta nói: cưới nhau vui 3 tháng buồn 3 năm khổ suốt đời. Cái lúc mà vô xin Thầy cạo đầu, thí phát cạo tóc vui lắmmmm, thọ giới vui lắmm, nhưng mà khoảng chừng 1 tuần bắt đầu nó thối. Những buổi mưa chiều, những đêm trăng khuya, có 1 mình, sự phụ ở đâu bên biệt sơn khê, anh em mỗi người 1 thất, còn lại 1 mình mình đèn khuya đối bóng buồn hơn là chinh phụ thời xưa, trước

mặt chỉ 1 bức tượng Quan âm với 1 trang kinh Kim cang buồn hiu hắt, mở ra thì chỉ thấy những cái chữ rất là khô khan.

Phàm sở hữu tướng, giai thị hư vọng

Rồi ba cái đại thần chú đại minh chú: Yết đế yết đế ba la yết đế ba la tăng yết đế bồ đề tát bà ha, hỏi vậy chứ làm sao mà chịu nổi với những cơn mưa rừng mà toàn là mấy cái đó chịu sao nổi!

Thế là Lệnh, thế là lệnh!

Chưa kể cái chuyện mà may mắn í, được sư phụ hỗ trợ cho đi du học nước ngoài có cái bằng cấp về có được cái chùa, ba cái thứ mà phật tử, tín đồ, đại gia mà nó bu lại 1 thời gian là Lệnh tiếp. Cho nên bắt đầu phải hỏi mình: có đúng đường chưa, và sau đó, từ đó cho đến ngày nhắm mắt xuôi tay, thỉnh thoảng thỉnh thoảng cứ hỏi mình hoài: ta còn đúng đường không!

Cho tôi nhắc lại, cái buổi nói chuyện chiều nay của tôi muốn nói cái gì, đó là toàn bộ tất cả những cái gì gọi là sử kiện dữ kiện trong đời của mình nó chỉ nằm gọi trong 4 cái nguồn cội.

Một, là tiền nghiệp tức là tội phước quá khứ

Hai là hoạt động tâm lý, mà cái hoạt động tâm lý đó nó hoàn toàn nó dựa trên cái mà tôi gọi bằng 4 chữ: nền tảng tâm thức, nền tảng đó nó dựa trên sức khoẻ, rồi tài chánh, rồi bối cảnh gia đình, xã hội, môi trường, sinh trưởng bla bla bla ...

chưa kể rồi tới cái thứ ba đó là điều kiện hay là môi trường thiên nhiên.

Thứ tư đó chính là chế độ dinh dưỡng.

Thì tôi đặc biệt tôi kêu gọi bà con nhớ rằng đời sống của mình không phải chỉ có tâm hoặc không chỉ có vật, mà là cả Tâm lẫn Vật, bởi vì để gọi là thành tố cấu tạo nên chúng sinh và vũ trụ, nhất thiết pháp giới thì nó phải luôn luôn phải cần đến 2 cực.

Ngay cả bên kinh dịch của Tàu nó cũng cần đến Thái cực sinh Lưỡng nghi, Lưỡng nghi sinh Tứ tượng, Tứ tượng sinh Bát quái, Bát quái biến hoá vô cùng mà. Thì cái người mà bên cả kinh dịch và lẫn bên phong thủy thì quý vị thấy cả cái Lưỡng nghi âm dương hay là Tứ tượng, hoặc là Ngũ hành thì nó là 1 cái sự tương tác giữa Tâm và Vật. Ở đây ai có nghiên cứu về 8 quẻ của Kinh dịch hoặc là 64 quẻ của ông Khổng Minh Gia Cát mình thấy cái sự tương quan rất là lớn giữa Tâm và Vật không thể tách rời nhau được (27:03')

[18/06/2026 - 06:49 - chau.nguyen20977]

(27:04')

Thì trong đời sống thường nhật nếu quý vị hỏi tôi Sư nói mệnh môn Sư muốn nói cái gì, đó là làm ơn ngó lại dùm trong đời sống mỗi người ngó lại dùm 4 cái Pháp, Tài, Lữ, Địa, đó là nội dung chiều nay tôi nói.

Pháp là gì? cái pháp môn mà mình đang theo đuổi nếu là hành giả thì cái công án hay là cái đề mục mà mình đang theo đuổi có thật sự thích hợp hay không, đó gọi là Pháp.

Tài ở đây có nghĩa là điều kiện vật chất, điều kiện vật chất phòng ốc, am thất rồi thực phẩm thuốc men đó là Pháp Tài.

Lữ là Thầy bạn, Lữ ở đây là bạn nhưng mà mình phải hiểu rộng là Thầy bạn.

Pháp tức là cái pháp môn hay đề mục, Tài là điều kiện vật chất, Lữ tức là Thầy bạn, Địa là cái chỗ cư trú.

Thì có nhiều người tu cứ niệm Phật hoài cái bệnh trầm cảm nó không hết. Học đạo bao nhiêu năm mà sao cứ sân si thì mình hãy nhớ rằng cứ áp dụng nguyên tắc của bên Y học thôi có nghĩa là không phải thuốc hay là hết bệnh, không phải Thầy giỏi là hết bệnh mà còn có cái sự tương tác, sự hỗ trợ giữa bệnh nhân và Thầy thuốc nữa, nghe kịp không (28:38')

Cho nên ở trong Kinh mới nói thế này nè, trong Kinh có nói cái chuyện ớn lắm. Trong Kinh nói:

mọi thứ ở đời do các duyên mà có. Duyên ở đây gồm có 2 thứ là duyên trợ sinh và duyên trợ lực.

Duyên trợ sinh là điều kiện làm cho cái gì đó nó xuất hiện, đó là duyên trợ sinh. Còn duyên trợ lực

là những cái điều kiện nó giúp cho những cái đã có mặt được phát triển, đó là duyên trợ sinh và

duyen trợ lực. Nhưng mà cái này mới ghê nè, cả duyên trợ sinh và duyên trợ lực nó lại gồm có rất là

nhiều trường hợp: cái này có cái kia có, cái này không cái kia không, cái này nghe dễ hiểu rồi.

Nhưng mà nó có mấy trường hợp sau mới ghê: do cái này có mà cái kia không, do cái này không

mà cái kia có.

Hồi đó giờ mình học cái kiểu mà a b c, mình chỉ biết là trồng dưa được dưa, trồng đậu được đậu là mình chỉ học được: cái này có cái kia có, cái này không cái kia không. Nhưng bây giờ mình phải học thêm 2 cái nữa: do cái này có mà cái kia không, do cái này không mà cái kia có.

Tôi dám đoán chắc một nghìn phần trăm trong đời sống chúng ta không có ai trong đây, không có 1 cọng cỏ 1 sợi tóc 1 hạt cát nào trong vũ trụ này nằm ngoài 4 nguyên tắc đó: do cái này có cái kia có, cái này không cái kia không đúng rồi nhưng mà có 2 trường hợp tiếp theo do cái này có mà cái kia không, do cái này không mà cái kia có, có hiểu không! (30:03')

Bởi vậy cho nên trong cái Duyên khởi Duyên hệ của Phật giáo nguyên thủy có nhắc đến 4 cái duyên rất là đặc biệt:

A giúp B bằng cách có mặt trước thì gọi là Tiền sanh duyên.

A giúp B bằng cách có mặt sau thì gọi là Hậu sanh duyên.

Tiền sanh duyên là sao? A giúp B bằng cách có mặt trước là sao? là Lý do có trước Hậu quả có sau thì gọi là A giúp B bằng cách có mặt trước. Thí dụ, như là do quý vị có mặt ở đây, rồi chúng tôi mới có mặt ở đây. Chứ hòng lẽ chúng tôi qua đây chờ bà con là chuyện đó không có rồi. Cho nên vì bà con đại chúng có mặt ở đây trước, thì chúng tôi mới có mặt ở đây. Thì trường hợp đó được gọi là Tiền sanh duyên.

Nhưng mà trường hợp thứ 2 là A giúp B bằng cách có mặt sau, có nghĩa là sao? 2 giờ rưỡi chúng tôi MỚI có mặt, thì 2 giờ bà con ĐÃ có mặt, vậy là lý do nó có mặt sau phải không ta, hiểu hả? Trường hợp 1 là Lý do có trước Hậu quả có sau là: vì quý vị có mặt nên chúng tôi mới có mặt. Mà trường hợp thứ 2: vì chúng tôi SẼ có mặt cho nên quý vị ĐÃ có mặt đó gọi là Hậu sanh duyên.

Trường hợp thứ 3: A và B cùng có mặt, đó là bây giờ, kể nói - người nghe phải cùng có mặt, cô dâu - chú rể phải cùng có mặt, bệnh nhân - bác sĩ phải cùng có mặt, Thầy giáo - học trò phải cùng có mặt thì trường hợp này được gọi là A giúp B bằng cách cùng có mặt.

Nhưng mà có cái thứ 4 mới ghê: A giúp B bằng cách là vắng mặt. Cái sự có mặt của cái này nè, cái tôi đang chạm tay nè, sự có mặt của cái này nè nó phải nhờ vào sự vắng mặt của rất là nhiều thứ đúng không, nói vậy hiểu không ta, hiểu hả? Cái sự có mặt của chúng tôi ngay tại chỗ này là phải nhờ vào sự vắng mặt của các vị giảng sư khác đúng không, đúng không? Chúng ta không có lý do làm sao mà tái hôn, phải không? Và cái nụ cười của các vị chiều nay ở đâu nó ra, là nhờ vào sự vắng mặt của sạn mặt và sỏi thận, nhờ sự vắng mặt của mấy cái răng hư phải không? (32:19')

[19/06/2026 - 09:22 - chau.nguyen20977]

(32:20')

đúng không ta, chứ tại nó ở sờ sờ đó mà cái mặt mấy vị như táo bón làm sao mà nghe Pháp.

Cho nên phải nhờ sự vắng mặt của cái gì đó cho nên a b c nó mới có mặt đúng không, giờ nghĩ kỹ lại coi. Cho nên sự có mặt của mình ở trên đời này, của mình của người khác và của vạn vật ở trong vũ trụ nó đến từ nhiều lý do lắm.

Một là, nó đến từ cái có trước nó hoặc nó đến vì những cái có sau nó. Em bé, bà mẹ. Bà mẹ tháng 10 mới ở cữ mà tháng 6 bà mẹ mua bím mua tả được chưa, hả, được rồi hả, hay là chờ đẻ ra rồi đo ni đo tất rồi mới đi mua, còn khuya, phải không ta! Như vậy thì đứa bé tháng 10 nó mới chung ra mà tháng 6 nhà nó đã đầy ắp ba cái bím rồi phải không ta?

Cho nên là mọi sự ở đời nó có mặt bằng các điều kiện.

Một là nó có mặt nhờ cái đến trước nó, nó có mặt nhờ cái đến sau nó, nó có mặt nhờ cái cùng có mặt với nó, và nó cũng có mặt nhờ vào cái sự vắng mặt của somethings somebody. Mà tại sao mình phải học cái này, học cái này để mình thấy vạn pháp do duyên, không có cái gì tự nhiên nó có hết. Chúng ta không là gì hết, chúng ta chỉ là những mối quan hệ thôi. Được gọi là mẹ là bởi vì có đứa nó từ bà mà nó đi ra có phải không ta, hả, chứ có ông bố nào được gọi là mẹ không, không được, phải là bà mẹ, phải có cái đứa nào từ trong thân xác bà nó đi ra bà được gọi là mẹ, đầu đứa bé đó đã chết rồi thì vẫn được gọi là bà mẹ, bởi vì bà có 1 thời là mẹ.

Được gọi là chồng bởi vì có 1 đứa nó chịu chung vô làm vợ, mà được gọi là vợ bởi vì có 1 đứa nó bất hạnh nó chịu chung vô làm chồng, các vị hiểu tôi nói không? Đúng không, như vậy thì vạn sự ở đời này từ cái ghế Tổng thống cho đến cái danh nghĩa vợ chồng nó có được hoàn toàn nhờ vào sự tương tác tương trợ của vô số điều kiện khác có đúng không, phải hả ta!

Cho nên chúng ta phải học về duyên, thứ nhất để thấy mình là đồ ráp. Khi nhớ được ra là đồ ráp thì cái khả năng mà chịu đựng, khả năng buông bỏ, khả năng bao dung sẽ tốt hơn, tin tôi đi. Nhưng mà cái này không phải học xong rồi quên, phải thường trực nhớ hoài nhớ hoài nhớ hoài: ta có mặt nhờ vào các điều kiện, chỉ cần 1 trong các điều kiện ấy bị trục trặc là sự có mặt của ta sẽ bị trục trặc, cứ nhớ hoài như vậy, nhớ liên tục tại sao mình sống Chánh niệm, sao phải tu Tuệ quán tại sao? Tại vì liên tục sống Chánh niệm để thấy thân này nó nhờ vào vô số điều kiện mà có mặt; rồi nó cũng vì vô số điều kiện mà nó bị trục trặc trục trặc trục trặc ... Chỉ cần 1 chút trục trặc nào đó trong cái thân xác này, trong đời sống tâm lý này là chúng ta mệt.

Tôi hỏi các vị có 1 tí sạn trong sỏi thậm là làm cho quý vị cười không nổi, đúng. Nhưng có bao giờ 1 tin nhắn làm cho quý vị bỏ bữa không ăn không, có không ta, vua ném đá mà để gì không biết. Cho nên chỉ 1 cái tin nhắn thôi đủ để làm tan nhà nát cửa mặc dù sau đó mình biết là: nhầm lộn, trứng vịt còn lộn nói gì ...

Tôi nhớ có cái bà đó bà mắng nhỏ người làm, bà có cái tiệm lớn, tiệm tạp hóa, bà nói thế này: bán trứng vịt lộn thì được chứ không được bán lộn trứng vịt, khác hay giống? bán trứng vịt lộn thì được nhưng không được bán lộn trứng vịt.

Cho nên mình phải học về các duyên để mình thấy ta chỉ là sự tổng hợp một khối tập đại thành của vô số điều kiện (36:02')

[19/06/2026 - 02:43 - chau.nguyen20977]

(36:03)

Nhờ vậy khả năng buông bỏ và khả năng chịu đựng rất tốt.

Cái thứ 2, khi mình thấy rằng mỗi thứ trong đời sống đều do các điều kiện tác động và tự thân nó lại là điều kiện tác động cho vô số thứ khác, nhờ vậy ta sẽ sống có trách nhiệm hơn. Trách nhiệm trong từng suy nghĩ, trong từng lời nói, trong từng cử chỉ, trong từng biểu hiện, trong từng hành động lớn bé. Vì sao, vì 1 nụ cười, 1 ánh mắt, 1 cái nhìn xiên liếc xéo của chúng ta nó cũng đủ tạo ra một trận ba đào, có hôn, hiểu tui nói hôn?

Có những người bấm sinh mắt họ rất là đẹp, họ nhìn người khác làm cho người ta về mất ngủ 3 đêm. Ta về hôm ấy buồn ba bốn ngày thì tại vì trời sanh con mắt đó nó đẹp. Chưa kể mắt bồ câu con đậu con bay, nó sẽ làm nó gây ra vô số cái hiểu lầm cho thiên hạ, các vị nghe hiểu không (cười).

Cho nên hãy cẩn thận, cẩn thận với nụ cười, ánh mắt, cái nhìn ngang liếc dọc, kể cả có những cái tay mà quờn quờn vén mái tóc làm cho khối thanh niên nó lẩn đùng ra nó chết, có không, trong số đó có tui mà! Chứ phải nó trọc lóc thì nó khoẻ quá rồi, không, nó buồn buồn cái nó vén như vậy 1 cái, chết như rạ, chết như rạ.

Cho nên khi mà chúng ta hiểu rằng mọi thứ do duyên mà có và tự thân nó lại là điều kiện tác động của vô số sự kiện khác, tự nhiên ta sẽ sống trách nhiệm hơn có đúng không! Cho nên tại sao phải học về duyên là như vậy, ta phải học về duyên.

Và tất cả những gì mà tôi nói và các vị nghe này giờ nó là những điều kiện để làm nên cái nền tảng nhận thức, và nền tảng nhận thức rất là quan trọng là vì sao? Các vị đừng có nói với tôi, đừng bao giờ nói với tôi là các vị không phải là nhà truyền giáo, các vị không phải là những chính khách làm chính trị, các vị không phải là những nhà văn hoá, tui van các vị, tui van em đây đừng bao giờ nói thế. Bởi vì chỉ cần em dốt em nói ra toàn cái điều hại người không à, có không, có không.

Tôi nè, tôi nè, 1 vợ 8 con, đi vào trong chùa Giác ngộ, tui tính nghe pháp tự nhiên tui gặp ông này ông đứng trước cổng: ôiiii chùa này mà tu hành cái gì? Tự dưng tui cũng nản chứ quý vị có phải không? hả, có nản không? sao, sao không dám gật? Nản chứ, tui chưa có gặp Thầy trụ trì, tui chưa, tui chưa! Tự nhiên thẳng chả đứng trước chùa hút thuốc gặp tui thẳng chả hỏi đi đâu, tui nói vô chùa học đạo, cái chả nói ôiiii chùa này mà tu hành cái gì! Chỉ 1 câu nói rất là thiếu văn hoá, rất là thiếu trách nhiệm như vậy đã đẩy 1 linh hồn lưu lạc ra khỏi cửa Phật. Như vậy có phải là mình đừng có nói là tui không phải nhà truyền giáo, đúng! Mình không phải là nhà truyền giáo nhưng mà mình làm cái việc đi giết mấy cha truyền giáo có phải không (38:94')

[20/06/2026 - 04:39 - chau.nguyen20977]

(38:95')

Cho nên mình không phải là, nói tui không phải là hoạt động Tôn giáo: sai. Anh không có hoạt động Tôn giáo nhưng tui van anh đừng có làm cái chuyện phản Tôn giáo. Mình không làm chính trị nhưng mà ngay cả cái chuyện dốt nát của mình, cái suy nghĩ nông cạn thiển cận của mình nó cũng là 1 thái độ chính trị quý vị có đồng ý cái đó không, hâ! Ở đây có ai học ít nhiều về chính trị không? Cái sự im lặng của mình trong 1 vài tình huống đó là một thái độ chính trị đúng không ta. Nó là 1 thái độ khoa học, nó là 1 thái độ văn hoá đó mặc dù nó rất là ... bản thân mình thiếu văn hoá, đúng! bản thân mình mù tịt về khoa học, đúng! nhưng mà có những trường hợp chính cái thái độ của chúng ta, chính cái cách nghĩ mà cạn cợt của chúng ta nó đã góp phần làm nên cái phản khoa học, phản văn hoá. Như vậy thì bản thân mỗi người cũng là 1 cái gì đó rất là ghê gớm, rất là quan trọng và trầm trọng trong cái Thế giới này.

Cho nên tự xây dựng bản thân mình thông qua kiến thức, thông qua nhận thức rất là quan trọng, rất là quan trọng. Cái chuyện mà bà con ăn bánh mì, vừa ăn mà vừa liếc vô tờ giấy gói bánh mì đó nó có ảnh hưởng đến Thế giới chứ hông phải không, bởi vì biết đâu bà con đọc 1 câu mà nó đủ để xoay trở cái tư duy của mình. Và khi cái đầu mình được xoay trở thì Thế giới nhận được kết quả ngay, các vị tin tôi đi. Các vị không biết sao chứ tôi muốn bà con đi bộ từ đây mà ra tới bệnh viện Chợ Rẫy đó, bà con sẽ thấy bà con bị tác động như thế nào với những người đi đường, từ đây qua bệnh viện nó gần phải không, đó! Không có xa, đi bộ thôi, đi từ từ từ từ từ từ, mình thử 2 lần; lần thứ 1 gặp ai mình cũng cười còn lần thứ 2 gặp ai mình cũng ngầu hết. Mình thử mình đi 2 lần bằng 2 cái gương mặt khác nhau thì mình mới thấy rằng ấy, cái gương mặt của mình nó có tác động đến Thế giới rất là nhiều, phải không ta? Và những người mà mình gặp trên đường ấy nó có ảnh hưởng như thế nào lên cái con người của mình, lên cái tâm tư tình cảm, cảm xúc tâm trạng của mình, có, tui tin là có. Thử đi bộ qua Chợ Rẫy sát bên đây nè, sát bên nè thử đi, đi chậm chậm đó, đi làm như mới xuất viện vậy đó, đi từ từ từ từ, đi để kéo dài thời gian để thẩm thía để chiêm nghiệm cuộc đời. Bà con mới thấy rằng, cái từ đó tui mới nói rằng cái chất lượng của đời sống nó đi ra từ cái nền tảng nhận thức và chính cái nhận thức của mình í nó làm nên cái sinh phong, cái phong cách, và cái con người của mình, cái mentality và personality của mình - cái cách nghĩ và cái nhân cách của mình. Và đừng có nói là mình vô danh bé mọn.

Đức Đa Lai La Ma nói 1 câu hay lắm: đừng cho rằng cái gì nhỏ bé thì không đáng kể, hãy thử ngủ với 1 con muỗi thì biết!

có không, Hay!! Ngài nói đừng có coi thường cái gì hết, đừng coi thường cái gì là bé nhỏ. Nếu mà không nghe lời trầm thử ngủ với 1 con muỗi thì biết. Nó hông có cắn, nó cứ vo ve vo ve vo ve ... Bởi vì có 1 lần, tui nhớ trong khu rừng, trong khu rừng đó có một bầy thú từ Sư tử tới mấy con gấu nó họp nhau nó nói: con voi mà to như thế này có cách nào mà làm cho nó hết hồn không ta! Sư tử gầm lên thì con voi nó cứ dòm qua nó gruuuu, rồi con Hà mã tới ùn ùn nó cũng tỉnh bơ, con Tê giác tới thì nó chỉ hất Tê giác qua 1 bên .. tại 2 đũa không cân xứng. Nhưng mà cuối cùng con muỗi tới nó vo ve vo ve cái con Voi xiu. Waaaa. Cái cả rừng mới hỏi, hỏi vậy chứ tại sao mà nhỏ như vậy mà tác động được 1 con voi to như vậy, nó nói 1 câu nói thôi, hỏi mà nói cái gì, nói rằng em có mang trong người em 1 giọt máu của anh, thế là con voi..... xiu.

Cho nên trên đời này không có cái gì là nhỏ hết đó (smile.....) con voi nó bị đột quy, làm sao nó không đột quy được.

Không có gì là nhỏ quý vị. Các vị nhớ cái chuyện mà Bồ tát Tất Đạt ấy, trong Kinh nói Ngài đi tu bao nhiêu a tăng kỳ mà cuối cùng cái mà đẩy Ngài ra khỏi cung điện là cái gì? Là có mấy phút đồng hồ thôi. Ngài thấy 1 cái xác chết, Ngài thấy 1 người già, Ngài thấy 1 người bệnh và Ngài thấy 1 vị tu sĩ.

Mà theo trong Kinh mô tả đó thì tổng thời gian của 4 cái lần mà chứng kiến 4 cảnh đó đó, thì theo trong Kinh mô tả đó mình hiểu thì tổng thời gian hông tới 1 tiếng, chớ không lẽ Ngài đứng nhìn hoài, thì mình cho tổng thời gian tức là trung bình mỗi cái chừng 15 phút thôi. Thì Ngài thấy lạ Ngài mới hỏi cái ông mà đánh xe, hỏi cái đó là cái gì, bởi vì 29 tuổi Ngài chưa từng có dịp xuất cung để thấy mấy cái đó, chưa từng thấy. Cho nên Ngài thấy 1 cái người mà cứng lạnh... mà nằm vô hồn bên đường Ngài hỏi cái đó cái gì, cái người đó bị cái gì. Thì ông hầu ông nói là người chết rồi, cái xác thôi. Rồi Ngài hỏi tại sao mà người đó không giống mình, thì ông đánh xe ông nói không giống tại vì mình chưa tới lúc thôi, chứ ít bữa thì con với Ngài y chang vậy đó, cũng cứng ngắt vậy

đó! Thì tổng thời gian tui cho 15 chứ tui thấy hồng tới, chắc chừng 3 phút à. Nhưng mà chính cái 3 phút đó nó đến đúng thời điểm đã đẩy Ngài ra khỏi Hoàng cung, và nhờ vậy hôm nay chúng ta mới có được một Đấng Đại Giác, một Bậc Đạo Sư của Trời người.

Cho nên trên đời như tôi nói không có gì là nhỏ hết, và ở đâu nó ra cái đó: Duyên. Cái quan trọng nhất thế này nè: mưa rơi xuống đất không phân biệt địa điểm, có một điều là cái lợi ích mà cơn mưa đem lại cho mỗi nơi không giống nhau là vì sao? Là bởi vì có chỗ là tấm tole, có chỗ là tấm nylon, có chỗ là sân xi măng, có chỗ là 1 cái vũng cỏ dại, và 1 chỗ là đất đã được dọn sẵn và đã được rải hạt giống, nghe kịp không? Mưa mà rơi xuống chỗ có hạt giống mà giống lạnh thì nó mới giúp được cho miếng đất đó, còn mưa rơi xuống đám cỏ dại thì chỉ nuôi cỏ, mà mưa rơi trên cái sân xi măng trên cái tấm nylon, rơi trên cái tấm tole là coi như trượt quớt, các vị nghe kịp không?

Cũng vậy, Phật pháp nói riêng và tất cả những gì mà chúng ta nhìn thấy, nhìn, nghe trong cuộc đời này đó, nó đem lại cái gì cho chúng ta tùy thuộc vào chúng ta, cái nền tảng của chúng ta là cái gì, các vị nghe tôi nói không?

Có nghe chữ Tâm địa không? Địa là đất ấy. Tùy thuộc vào cái đất tâm của mình nó ra sao. Mà cái bài giảng chiều nay của chúng tôi nè nó hại hay là nó giúp các vị, mà nếu nó giúp thì nó giúp ít hay giúp nhiều, giúp cái gì; mà nếu nó hại đó thì nó hại ít hay là hại nhiều, mà nó hại cái gì? các vị nghe kịp không? Hại hay là lợi, ít hay là nhiều, giúp cái gì, hại cái gì hoàn toàn là do cái nền tảng tâm thức của mình hết. Và trong đời sống của mình như tôi nói, tùy, tùy và cái thời điểm, tùy vào cái chủ ý của mình, mà cái thân... tâm .. là thân xác và tâm lý của mình, gọi chung là tâm sinh lý của mình nó phát triển theo chu kỳ như thế nào. Có người thì cái giai đoạn mà tinh thần nó kéo dài rất là lâu bởi vì họ sống nhiều về tinh thần, nhưng có những người mà cái giai đoạn phát triển tinh thần nó rất là ngắn và nó dồn cho đời sống vật chất.

Cho tui nói thiệt có buồn tui cũng chịu, có nhiều cụ 70 vẫn nghĩ trong đầu đến những chuyện làm sao cho nó đẹp thôi, tới 70 tuổi vẫn còn ham làm đẹp. Nhưng có những người bốn năm chục tuổi là đã bắt đầu xoay qua tu thiền, bỏ hết nữ trang, phấn son và ăn mặc đơn giản nhất như có thể ...để đỡ mất thời gian, để chuyên tâm tu học. Cái người mà mê nhan sắc tới hồi chết, có 1 bà cụ bên Mỹ bà dặn tôi: nếu con có chết rồi mà con Lan con Huệ, cái đó là con của bà đó mà nó thờ ơ thì Sư xuất tiền túi Sư mua thiệt nhiều hoa hồng rải vô hòm cho con, thiệt là nhiều hoa hồng, bà chỉ mơ được làm công chúa ...lần cuối, được năm giữa 1 đồng hoa hồng. Mà cũng may bà chưa có đưa tiền tui, chứ nếu bà đưa tiền chắc tui cũng ... tui gặm luôn chứ tui hồng có làm chuyện đó nổi (47:17)

[20/06/2026 - 04:24 - chau.nguyen20977]

(47:18')

Mà tới chết rồi vẫn muốn cho đẹp. Triệu Phí Yến là sủng phi của Hán Vũ Đế, khi mà nàng bị trọng bệnh rồi mất đó. Trước khi mất vua đến thăm thì nàng từ chối, thì cuối cùng vua đến thăm nàng lấy cái khăn nàng che mặt, thì vua hỏi tại sao đến phút này không cho trẫm nhìn thấy, thì nàng nói rằng "xưa giờ thiếp trong mắt bệ hạ là một mỹ nhân mà bây giờ thì thiếp không có muốn cái hình ảnh đó bị mất đi, cho nên mong bệ hạ hãy tôn trọng lần cuối cái lời yêu cầu đừng nhìn mặt thiếp", cho tới chết rồi vẫn còn mong đẹp, tới chết rồi đó.

Biết cái ông đó tới chết rồi vẫn còn... có lần phóng viên nó vô trong nhà quàn, trong chỗ quàn xác trong nhà xác nó thấy có cái xác cứ cười cười mà đen thui à, nó hỏi người bảo vệ hỏi sao cái xác này đen thui mà cười là sao vậy? nói... ông hồi sống ông thích chụp hình lắm, bữa đó bị trời đánh mà ông tưởng được chụp hình, tức là tới chết rồi mà vẫn thích được chụp hình... bị trời đánh cái mặt đen thui vậy đó nhưng vẫn cườiiiii ..

Tức là chúng ta mê cái gì, chúng ta thích cái gì, chúng ta ghét cái gì thì những cái đó nó trở thành hành trang tâm lý tâm linh, hành trang cho chúng ta mang theo đến suốt cuộc đời. Mà cái này mới ghê, cái này mới ghê nè: chúng ta thích cái gì, chúng ta ghét cái gì, cái thích và ghét đó nó góp phần không nhỏ trong nhận thức của chúng ta trước mọi sự trên đời, có hiểu tôi nói gì không, hiểu hả?

Thí dụ bây giờ mình thích màu tím, thì mình đi vào Chùa mình thích cái gì trong Chùa nó màu tím thôi, còn mấy cái màu khác nó hay cách mấy mình cũng để qua thứ 2, thứ 3 nhưng mà số 1 phải là cái màu tím, cuốn kinh màu tím mình mới thích đọc, cái tượng Phật tượng Bồ tát hơi tím tím mình mới để mắt. Tôi dám nói mạnh mẽ vì tôi có gặp nhiều người yêu màu tím và thích Trường Vũ.

Họ thích cái gì hoặc có những người họ ghét, họ lấy cái ghét của họ làm thước đo vũ trụ, tức là cái gì mà nó lọt vô cái..cái họ ghét đó thì họ đẩy nó ra đâu nó rất là cần thiết. Cho nên ngày xưa chúng ta chưa biết Đạo ấy, chúng ta chỉ chú ý cái gì làm cho mình, chú ý cái gì sướng, khổ, thích, ghét; nhưng tới ngày biết Đạo rồi thì bốn cái sướng, khổ, thích, ghét không quan trọng mà là NÊN hay KHÔNG NÊN, có nghe tôi nói kịp không?

Ngày xưa là sướng, khổ, thích, ghét, cái gì làm cho tôi sướng, cái gì làm cho tôi khổ, cái gì tôi thấy thích, cái gì tôi thấy ghét, cái đó mới quan trọng; nhưng mà biết Đạo rồi thì chỉ còn cái NÊN và KHÔNG NÊN thôi.

Do đó biết Đạo rồi thì chúng ta phải phân biệt rất là rõ cái gì mình thích và cái gì mình cần. Ở đây mấy người đi shopping chắc biết cái đó, cái số tiền mình tốn cho cái mình thích nó nhiều hơn tốn cho cái mình cần đúng không. Và tiền bạc, thời gian, công sức, tâm tư cho cái mình thích nó nhiều hơn là cho cái mình cần, bây giờ mà có ngon mà bỏ cái thích thì mình thấy đời sống chất lượng được nâng cấp, rõ ràng lắm. Chính cái thích và cái ghét nó làm nền tảng cho cái tư duy nhận thức của mình, tin tôi đi, tin tôi đi.

Cho nên tu Thiên quán, tu Chánh niệm chỉ nhìn mình thôi... ta về với bản thân ta, ta nhìn mình á nó có nhiều cái đáng để mình chiêm ngấm hơn là trời đất vũ trụ nữa. Cho nên chiều nay tôi muốn nói, tôi chỉ mong 1 chuyện thôi, trong 1 cái thời lượng hạn chế tôi chỉ nhắc chừng: Hệ phái, Sư phụ, Đạo tràng, Thầy bạn là những chiếc bè hỗ trợ đưa ta qua sông nhưng mà cái chính vẫn là chúng ta.

Chúng ta nên nhớ tổ chức lại một cách thông minh, đời sống của mình dựa trên 4 thành tố: Một, cái tiền nghiệp, tội phước quá khứ thì mình chịu thua rồi nhưng mà cái đời sống tâm lý, cái nền tảng nhận thức ấy, rồi cái môi trường sống và cái chế độ tự chăm sóc, nhớ cái đó, thì cái đó nó mới thật sự hỗ trợ cho đời sống nói chung và cái cuộc tu hành của mình nói riêng. Còn nếu mà mình cứ một mực lấy cái niềm tin mà nó che mờ lý trí là tự chuốc khổ. Hoặc sống quá nặng về lý trí mà thiếu niềm tin, có lý trí mà thiếu cái tình cảm không được, mà quá nặng tình cảm mà coi thường lý trí cũng không được là vì sao? Vì chúng ta thấy Trái đất này rõ ràng nó có nóng nó có lạnh, nó có đá nó có lửa và nó có nước mới làm nên trái đất, chứ còn trái đất này toàn nước mình sống ở đâu! Trái đất này toàn là oxy không không được, trái đất này phải có cái này có cái kia, cho nên người ta nói rằng một thân xác mình nó gồm có 4 thứ cộng lại là chữ CHÔN đó: C là carbonic, chữ H là hydrogen, chữ Ô là Oxygen và N là Nitrogen, cộng lại là chữ CHÔN không, ha? cái cơ thể mình phải có 4 cái đó và 70 phần trăm cơ thể mình là nước. Đó là nói gọn chứ thật ra nó rất là nhiều cái hoá chất trong đó. Chúng ta biết, rằng trong một cơ thể của chúng ta trung bình dao động có đến từ 35 ngàn tỷ cho đến 40 ngàn tỷ tế bào quý vị có biết chuyện đó không, và cái mạch máu trong người của mình nó dài không biết là bao nhiêu cây số.

Cả cái đời sống tâm sinh lý của mình, mình chỉ nếu nhìn bằng mắt ấy thì mình chỉ có mấy chục kilo thôi, nhưng mà nếu có 1 chút kiến thức khoa học thì mình sẽ thấy rằng nó là 1 vũ trụ với vô số vấn đề trong đó. Còn đó là chưa kể đời sống tâm lý nó là cái vô hình, vô hình mà mình hồng thấy được, thì mình cứ tưởng rằng với cái thước tắc đó khoảng cách đó, với bằng cấp học vị đó thì con người đơn giản, NO, chúng ta có 3000 cái bằng tiến sĩ chúng ta vẫn không hiểu được một con người đâu quý vị. Thử ngồi, ngồi thiền mới biết, thử cầm cuốn sách lên thì biết. Để hiểu một trang sách thì chúng ta có vô số cách hiểu 1 trang sách, đúng không; và bản thân mình, bản thân mình nè, 10 năm trước mình hiểu trang sách đó ra sao, rồi sau đó là 9 8 7 6 5 4 3 2 1, năm ngoài mình hiểu cái trang sách đó ra sao, và năm nay đầu năm mình hiểu ra sao và bây giờ mình hiểu ra sao. Mình có để ý cái đó mình mới thấy kinh khủng lắm quý vị, kinh khủng lắm, kinh khủng lắm!!!

Thế giới này nó đa đoan, nó phức tạp, nó rắc rối, nó đa dạng, nó phong phú, nó thiên hình vạn trạng chứ nó không có đơn giản như mình đâu. Tuy nhiên "chúng ta không thể làm thay đổi thuộc tính của nước nhưng chúng ta có thể làm thay đổi dòng chảy của nước" được không, được hả, rồi!

Chúng ta không có thể hiểu biết tất tần tật tuốt tuốt về thân xác và tâm lý của mình nhưng mình hoàn toàn có thể tổ chức 1 cái môi trường, 1 cái điều kiện để mà mình về thân xác được khoẻ mạnh hơn, mình không cần đếm từng cái tế bào trong số mấy chục ngàn tỷ, mình hồng cần; nhưng mình hiểu đại khái mình tổ chức 1 đời sống để có được sức khoẻ về sinh học và mình hoàn toàn có thể tổ chức một đời sống lành mạnh cho cái tâm linh của mình dựa trên cái gì; dựa trên 4 điều kiện

tôi nói đó là: tội phước quá khứ, hoạt động tâm lý, rồi môi trường sống hiện tại, môi trường sống thiên nhiên và cái cuối cùng là cái chế độ tự chăm sóc, cái đó rất là quan trọng!
Thì tôi nghĩ tôi cũng hết giờ giảng rồi, tôi chia tay bà con tôi đi ra phi trường tôi bay tiếp, chạy sô ..
tôi bay về Nha trang. Chúc các vị một ngày vui!!!

HẾT

Sadhu sadhu sadhu!